

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. lipnja 2022.
(OR. en)

10878/22

GAF 12
FIN 738

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	30. lipnja 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 318 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI o provedbi i rezultatima programa „Periklo IV” za zaštitu eura od krivotvorenja u 2021.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 318 final.

Priloženo: COM(2022) 318 final

Bruxelles, 30.6.2022.
COM(2022) 318 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANC I

o provedbi i rezultatima programa „Periklo IV” za zaštitu eura od krivotvorenja u 2021.

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCII

o provedbi i rezultatima programa „Periklo IV” za zaštitu eura od krivotvorenja u 2021.

1. Općenito

Program „Periklo IV” (dalje u tekstu „Program”) jest program razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja. Zamjenjuje program Periklo 2020., koji se provodio u razdoblju 2013.–2020., i program Periklo, koji se provodio u razdoblju 2002.–2013. Program je uspostavljen **Uredbom (EU) 2021/840 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021.**¹ Njegova je primjena proširena na države članice nesudionice **Uredbom Vijeća (EU) 2021/1696 od 21. rujna 2021.**² Uredbom (EU) 2021/840 utvrđuje se trajanje Programa do 31. prosinca 2027. U članku 12. stavku 3. Uredbe od Komisije se zahtijeva da Europskom parlamentu i Vijeću jednom godišnje dostavlja informacije o rezultatima Programa. Ovo godišnje izvješće u skladu je s tim zahtjevom za 2021. U izvješću su navedene informacije o obvezama i provedbi programa „Periklo IV” u 2021. te o provedbi djelovanja u toj godini za koja su preuzete obveze u okviru prethodne generacije programa.

2. Obveze prema godišnjem programu rada za 2021.

Godišnji proračun za provedbu Programa u 2021. utvrđen je u iznosu od 834 082 EUR, a bio je financiran iz proračunske linije 06.030100 općeg proračuna Europske unije za 2021. U 2021. preuzete su obveze u ukupnom iznosu od 834 082 EUR, što je 100 % ukupnog proračuna. Program se provodi u okviru sufinanciranih djelovanja (bespovratna sredstva) koja su pokrenula nadležna tijela država članica i u okviru „djelovanja Komisije”, koja izravno organizira Komisija. U 2021. izvršen je prijenos sredstava u iznosu od 140 106,70 EUR iz proračuna za djelovanja Komisije u proračun za bespovratna sredstva kako bi se dodatno poduprla provedba djelovanja država članica.

Provedba Programa odražava predanost država članica i Komisije zaštiti eura od krivotvorenja. Rasprave o višegodišnjoj strategiji na sastancima Stručne skupine u području krivotvorenja eura (ECEG) omogućile su preuzimanje obveza za 100 % ukupnog proračuna za 2021. Programom su preuzete obveze financiranja ukupno devet projekata³. Uspješno su dodijeljena bespovratna sredstva za ukupno pet projekata iz prijave koje su podnijela nadležna tijela država članica. Nadalje, financirana su četiri djelovanja Komisije, od kojih su dva administrativne prirode: završna evaluacija programa „Periklo 2020.” i obveza pokrivanja godišnjih troškova upotrebe alata eGrants, potpuno elektroničkog sustava upravljanja bespovratnim sredstvima (bez upotrebe papira).

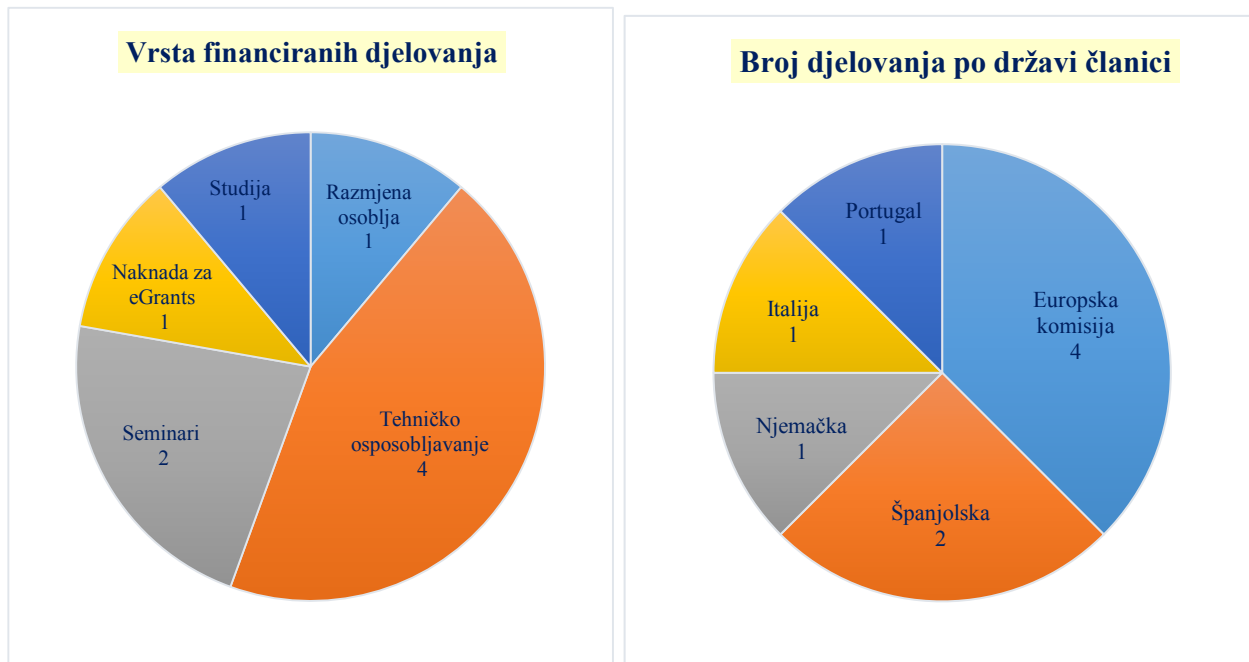
¹ Uredba (EU) 2021/840 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi Programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja za razdoblje 2021.–2027. (program „Periklo IV”) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 331/2014.

² Uredba Vijeća (EU) 2021/1696 od 21. rujna 2021. o proširenju primjene Uredbe (EU) 2021/840 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja za razdoblje 2021.–2027. (program „Periklo IV”) na države članice nesudionice.

³ Sveobuhvatan pregled djelovanja u okviru programa Periklo za koja su 2021. preuzete obveze nalazi se u Prilogu I.

Djelovanja Komisije provedena su 2021., a sva djelovanja za koja su dodijeljena bespovratna sredstva provest će se fizički u 2022. i nakon toga ili će se poticati da ih se pretvori u virtualna djelovanja ako je to moguće, ovisno o razvoju epidemiološke situacije u vezi s pandemijom bolesti COVID-19.

Grafikon I. i grafikon II.: Vrsta financiranog djelovanja i broj planiranih djelovanja po državi članici (djelovanja za koja su 2021. preuzete obveze, vidjeti Prilog I.)

Treba napomenuti da su Italija, Njemačka i Španjolska, tj. države članice koje su najviše pogođene krivotvorenjem eura, ove godine ponovno dobile bespovratna sredstva iz Programa. Osim toga, i Portugal je 2021. primio bespovratna sredstva u okviru Programa. Njihovi napori poboljšavaju zaštitu eura, što je korisno za sve druge države članice.

Djelovanja za koja su u 2021. preuzete obveze uključuju četiri tehnička osposobljavanja, dvije konferencije, jednu razmjenu osoblja, jednu studiju⁴ i godišnju naknadu za alat eGrants. Djelovanja se trebaju provoditi unutar EU-a i izvan njega, ovisno o konkretnim potrebama za zaštitu eura od krivotvorenja. Od početka Programa jačao se regionalni pristup provedbom djelovanja koja obuhvaćaju dijelove svijeta posebno važne za borbu protiv krivotvorenja.

3. Provedba djelovanja 2021.⁵

Pregled

U ovom odjeljku analizira se provedba svih djelovanja financiranih u okviru programa Periklo u kalendarskoj godini 2021. Stoga je obuhvaćena provedba djelovanja za koja su preuzete obveze u okviru proračuna programa „Periklo IV” za 2021. (četiri djelovanja Komisije), kao i djelovanja za koja su preuzete obveze u okviru prethodnih proračuna programa „Periklo 2020.” (bespovratna sredstva za šest djelovanja). Time se ističe kontinuitet programa Periklo

⁴ Studiju je 2021. proveo ugovorni suradnik i ona je temelj za završnu evaluaciju programa „Periklo 2020.”

⁵ Sveobuhvatan pregled djelovanja u okviru programa Periklo koja su provedena 2021. nalazi se u Prilogu II.

u smislu njegova koncepta i odražava njegova učinkovitost u zaštiti eura od krivotvorenja provedbom djelovanja na godišnjoj osnovi.

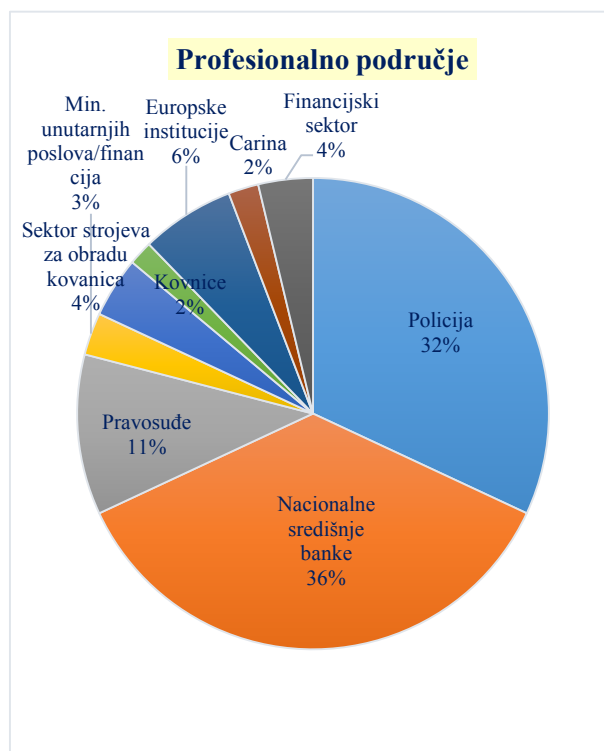
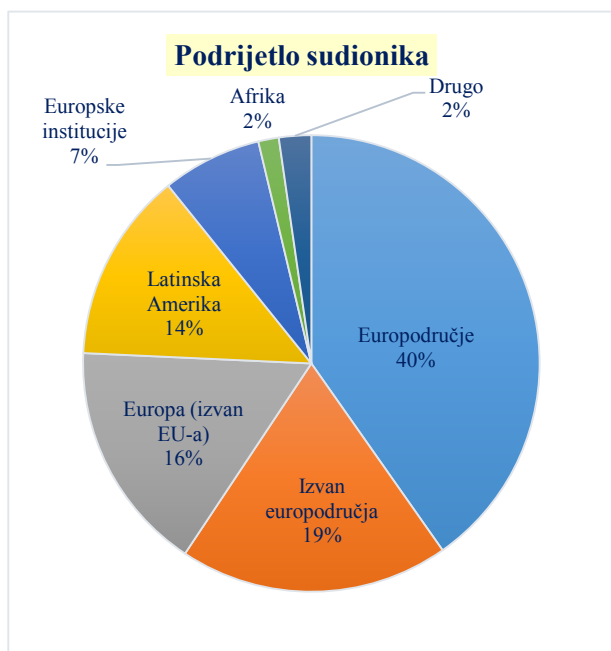
Globalna pandemija bolesti COVID-19 i s njome povezano ograničavanje socijalnih kontakata i putovanja utjecali su na provedbu programa Periklo i u 2021. Zbog toga je nekoliko djelovanja koja su se trebala provesti fizički pretvoreno u digitalna ili hibridna djelovanja, čime je održana učinkovita provedba programa.

U 2021. provedeno je deset djelovanja financiranih u okviru programa Periklo, uključujući sljedeće:

- četiri djelovanja financirana bespovratnim sredstvima koja su države članice u potpunosti provele; ta djelovanja provedena su u fizičkom, digitalnom ili hibridnom obliku u Hrvatskoj, Španjolskoj, Bugarskoj i Italiji,
- dva djelovanja financirana bespovratnim sredstvima koja su države članice djelomično provele; ta djelovanja djelomično su provedena u hibridnom obliku (održan je sastanak putem interneta, a konferencija uživo tek će se održati) u Portugalu i Nizozemskoj,
- četiri u potpunosti provedena djelovanja koja je naručila Komisija.

Navedena djelovanja obuhvaćaju pet konferencija, dva tehnička osposobljavanja, jednu razmjenu osoblja, studiju za završnu evaluaciju programa „Periklo 2020.” i naknadu za održavanje alata eGrants (vidjeti i odjeljak 2.). Procjenjuje se da su u navedenim djelovanjima sudjelovala 482 stručnjaka.

Grafikon III. i grafikon IV.: Podrijetlo i profesionalno područje sudionika. (djelovanja provedena u 2021., vidjeti Prilog II.)⁶

⁶ Svi podaci odnose se na djelovanja financirana u okviru programa „Periklo IV” i na djelovanja financirana u okviru programa „Periklo 2020.”

Sudionici potječu iz 54 zemlje. Većina polaznika (75 %) sudionici su iz Europe: 40 % dolazi iz država članica europodručja, postotak država članica izvan europodručja povećao se na 19 %, a zemlje izvan EU-a čine 16 %; iz Latinske Amerike dolazi 14 % polaznika. Konačno, postotak sudionika iz europskih institucija iznosi 7 %, dok ih 2 % dolazi iz Afrike i s Bliskog istoka, a 2 % iz drugih dijelova svijeta.

S obzirom na profesionalno područje, članovi policijskih snaga čine 32 % ukupnog broja sudionika. Njihova velika zastupljenost uzrokovana je činjenicom da je policija na prvoj liniji borbe protiv krivotvorenja eura, a policijsko osoblje obuhvaća istražitelje i tehničare. Međutim, prvi put od početka provedbe programa Periklo policijska tijela ne čine najveću skupinu sudionika. Umjesto toga, druge kategorije čine 68 % ukupnog broja sudionika, a stručnjaci iz nacionalnih središnjih banaka čine 36 %, što ih čini najvećom skupinom sudionika. To se može pripisati činjenici da se nekoliko većih djelovanja provedenih u 2021. fokusiralo na sudjelovanje središnjih banaka.

U znatnom su broju sudjelovali i članovi pravosuđa (11 %), uz sudjelovanje članova financijskog sektora (4 %), ministarstava financija/unutarnjih poslova (3 %), carine (2 %), komercijalnih banaka (3 %) i kovnica (2 %), što svjedoči o raznolikosti profesionalnih područja sudionika. Naposljetku, provedbom djelovanja Komisije „Treći sastanak platforme 1210” već je petu godinu zaredom došlo do visokog stupnja sudjelovanja predstavnika sektora strojeva za obradu kovanica (4 %), što potvrđuje da je privatni sektor važan dionik u borbi protiv krivotvorenja.

Stoga provedba Programa ispunjava transnacionalne i multidisciplinarnе dimenzije Programa, u skladu sa zahtjevima Uredbe (EU) br. 331/2014 uz visok stupanj diversifikacije.

Najvažnije točke provedbe 2021.

Program je 2021. uspio održati i dodatno ojačati snažnu regionalnu međunarodnu suradnju u jugoistočnoj Europi i Latinskoj Americi:

- te je godine provedeno nekoliko djelovanja u okviru programa Periklo koja su bila usmjerena na poticanje i održavanje snažne suradnje među nadležnim nacionalnim tijelima u jugoistočnoj Europi. To uključuje razmjenu osoblja koju je organizirao talijanski policijski odjel *Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria* (CCAFM) i konferenciju koju je organizirao ured bugarskog državnog odvjetništva, čime je uspostavljena i održana pravosudna suradnja sa zemljama u regiji istočnog Balkana i Crnog mora, uključujući Tursku, Moldovu i Ukrajinu. Nadalje, „Četvrta konferencija balkanske mreže za zaštitu eura” u organizaciji Hrvatske narodne banke okupila je sudionike iz nacionalnih i komercijalnih banaka u regiji te se njome podržalo funkcioniranje sustava ranog upozoravanja i razmjenu informacija u okviru tog sustava među uključenim zemljama. Konačno, Komisija je provela digitalno tehničko osposobljavanje „Priština–Tirana” za analizu i klasifikaciju kovanica,
- španjolski policijski odjel *Brigada de Investigación del Banco de España* (BIBE) organizirao je „Tečaj osposobljavanja o krivotvorenju novca za stručnjake iz zemalja Latinske Amerike”, koji je 2021. okupio nadležna tijela iz 13 zemalja Latinske Amerike u Montevideu u Urugvaju, čime su se promicale mjere za zaštitu eura od krivotvorenja u zemljama Latinske Amerike koje su tome potencijalno podložne. Tim je djelovanjem podržano osnivanje i funkcioniranje nacionalnih središnjih ureda za

krivotvorenje novca u zemljama sudionicama. Na temelju prethodnog tečaja istog formata Argentina je osnovala takav nacionalni središnji ured.

4. Praćenje kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja

U članku 12. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/840 navedeno je da bi se u ovom izvješću trebali uzeti u obzir kvantitativni i kvalitativni pokazatelji programa „Periklo IV”. U nastavku su navedeni godišnji podaci o tim pokazateljima:

1. **broj otkrivenih krivotvorenih eura (novčanice: 347 000 u 2021./kovanice: 195 082 u 2021.):** cilj tog pokazatelja držati je broj otkrivenih krivotvorenih eura (novčanice i kovanice) pod kontrolom unutar raspona od $\pm 5\%$ u odnosu na prosjek razdoblja 2014.–2020. (671 000/174 112). Dok je broj kovanica blizu referentne granice (ciljna vrijednost iznosi $\pm 5\%$ u odnosu na navedenu brojku), broj krivotvorenih novčanica niži je od očekivanog. To bi se moglo objasniti vanjskim čimbenicima kao što je mogući učinak ograničenja zbog pandemije na optjecaj krivotvorenih novčanica;
2. **broj uništenih ilegalnih tiskara (11 u 2021.):** u vezi s brojem uništenih ilegalnih tiskara cilj je držati broj pod kontrolom unutar raspona od prosječno $\pm 10\%$ u odnosu na 2019. (22). Broj uništenih ilegalnih tiskara 2021. niži je od očekivanog. To bi se moglo objasniti vanjskim čimbenicima kao što je mogući učinak ograničenja zbog pandemije na njihov rad;
3. **broj jedinstvenih nadležnih tijela koja podnose prijavu za Program (5 u 2021.):** tim pokazateljem nastoji se izmjeriti zanimanje nadležnih nacionalnih tijela za Program. Cilj za 2024. jest 12, a za 2027. 24. To što je brojem jedinstvenih podnositelja prijave u prvoj godini postignuto gotovo 50 % cilja za 2024. u skladu je s očekivanjima te odražava činjenicu da je to prva godina novog programa;
4. **stopa zadovoljstva sudionika u djelovanjima koja se financiraju u okviru Programa (98,4 % u 2021.):** tim pokazateljem mjeri se kvaliteta osposobljavanja iz perspektive sudionika. Cilj je 75 %. Postotak pozitivnih povratnih informacija viši je od cilja;
5. **povratne informacije sudionika koji su već sudjelovali u prethodnim djelovanjima u okviru programa Periklo o učinku Programa na njihove aktivnosti za zaštitu eura od krivotvorenja (95,83 % u 2021.):** tim pokazateljem mjeri se održivost djelovanja u okviru Programa. Cilj je 75 %. Postotak pozitivnih povratnih informacija viši je od cilja.

5. Zaključci i daljnji koraci

Program „Periklo IV” i dalje će, kao i njegov prethodnik, biti važno i učinkovito sredstvo u borbi protiv krivotvorenja. Program čini osnovu za potporu izradama studija, održavanju i razvijanju suradnje i razmjeni najboljih praksi među svim sudionicima uključenima u borbu protiv krivotvorenja eura. Na to upućuje i činjenica da su u 2021. preuzete obveze za 100 % ukupnog proračuna, što odražava zanimanje država članica za Program.

Komisija neprestano širi rezultate djelovanja podržanih Programom među stručnjacima Stručne skupine u području krivotvorenja eura (ECEG). Godine 2021. održana su tri sastanka ECEG-a. Program obilježava visoka razina dosljednosti i komplementarnosti s drugim

relevantnim programima i djelovanjima na razini Unije jer je isključivo posvećen sprečavanju i borbi protiv posebnog oblika organiziranog kriminala, tj. krivotvorenja eura. Ta komplementarnost jasna je u odnosu na *Instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX)* Glavne uprave NEAR, koji se najčešće upotrebljava kao potpora pregovorima o pristupanju, te u odnosu na Fond za unutarnju sigurnost – policija Glavne uprave HOME⁷, koji obuhvaća sprečavanje kaznenih djela i općenito borbu protiv kriminala. Otkad je krivotvorenje novca uključeno u prioritete operativnog akcijskog plana EMPACT-a⁸ Komisija usko surađuje s koordinatorom EMPACT-a kako bi se maksimalno povećala komplementarnost tih dvaju izvora financiranja.

Komisija dovršava izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o završnoj evaluaciji programa za 2020. u skladu s člankom 13. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 331/2014.

Na temelju rezultata provedbe Programa i stalne analize novih prijetnji, o čemu se raspravljalo u okviru ECEG-a, utvrđeni su sljedeći prioriteti za 2022.⁹:

- podupiranje aktivnosti čiji je cilj poboljšanje suradnje među državama članicama koje su posebno pogođene proizvodnjom i distribucijom krivotvorina,
- poticanje suradnje s tijelima trećih zemalja u kojima postoji sumnja u proizvodnju krivotvorenih eura ili dokazi za nju,
- održavanje učinkovitog okvira za zaštitu eura u jugoistočnoj Europi,
- tematska kretanja:
 - distribucija krivotvorina i visokokvalitetnih komponenti na darknetu i internetska distribucija novčanica koje se upotrebljavaju pri snimanju filmova („movie money”) i lažnih novčanica („prop copy”) (uključujući novčanice s izmijenjenim dizajnom),
 - eurokovanice: provedba Uredbe (EU) br. 1210/2010 o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama neprikladnim za optjecaj te primjena sigurnosnih značajki eurokovanica,
 - podrška osnivanju/jačanju nacionalnih središnjih ureda.

⁷ Uredba (EU) br. 513/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, Instrumenta za financijsku potporu u području policijske suradnje, sprečavanja i suzbijanja kriminala i upravljanja krizama i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2007/125/PUP (SL L 150, 20.5.2014., str. 93.).

⁸ EMPACT (Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela) jest inicijativa u području sigurnosti koju su pokrenule države članice EU-a radi utvrđivanja, određivanja prioriteta i uklanjanja prijetnji organiziranog i ozbiljnog međunarodnog kriminala. EMPACT je 2021. postao trajni instrument kako je utvrđeno u zaključcima Vijeća o trajnom nastavku ciklusa politike EU-a za borbu protiv organiziranog i teškog međunarodnog kriminala. Bugarska je država članica koordinatorica za prioritet EMPACT-a koji obuhvaća kaznena djela u području intelektualnog vlasništva te krivotvorenja robe i valuta.

⁹ Prioriteti Programa za 2021. ključan su dio godišnjeg programa rada, koji je priložen ODLUCI KOMISIJE od 28. siječnja 2022. o financiranju programa „Periklo IV” i donošenju godišnjeg programa rada za 2022., C(2022) 406 final.